

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΕΔΡΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνα, 17.6.2026

Αρ. πρωτ.: 54

**Προς
Τη Διαρκή Επιτροπή
Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης
και Δικαιοσύνης**

Σας γνωρίζουμε ότι, η Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, κατά τη συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουνίου 2026, εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, με τίτλο «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»:

A. Η Συντονιστική Επιτροπή εκφράζει την αντίθεσή της:

1. στη διάταξη της **περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 294 του Σχεδίου Νόμου** που προβλέπει ότι κατά τη διάρκεια της θητείας των δημάρχων, περιφερειαρχών, αναπληρωτών περιφερειαρχών, αντιδημάρχων, αντιπεριφερειαρχών, οι οποίοι είναι δικηγόροι με έμμισθη εντολή, σε οποιαδήποτε θέση στο δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, αναστέλλεται αυτοδίκαια η άσκηση των καθηκόντων τους. Η διάταξη αυτή θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο στην περίπτωση που οι δικηγόροι ασχολούνται με έμμισθη εντολή στο Νομικό Πρόσωπο του Δήμου ή της Περιφέρειας όπου έχουν εκλεγεί.

2. στη διάταξη της **παρ. 1 του άρθρου 674** που προβλέπει τη δυνατότητα να πληρωθεί η θέση νομικού συμβούλου στο γραφείο νομικής υποστήριξης των ΟΤΑ από κάποιον που δεν είναι δικηγόρος, καθώς προβλέπει ότι αρκεί κατοχή πτυχίου νομικής και 10ετής προϋπηρεσία στον δημόσιο τομέα σε αντικείμενα σχετικά με θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης. Η φύση της θέσης του νομικού συμβούλου προϋποθέτει δικηγορική ιδιότητα και κάθε αντίθετη ρύθμιση έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4194/2013 (Κώδικας Δικηγόρων) σύμφωνα με το οποίο η παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων αποτελεί αποκλειστικά περιεχόμενο του δικηγορικού λειτουργήματος.

3. Στη διάταξη του **β' εδ. της παρ.2 του άρθρου 674** που προβλέπει αναστολή του δικηγορικού επαγγέλματος για τον δικηγόρο που διορίζεται σε

θέση νομικού συμβούλου στο γραφείο νομικής υποστήριξης των ΟΤΑ. Οι περιπτώσεις αναστολής του δικηγορικού λειτουργήματος προβλέπονται περιοριστικά στον Νόμο (άρθρα 31 και 32 Ν. 4194/2013) λόγω της ιδιότητας που αποκτούν ή /και του αξιώματος που αναλαμβάνουν και η προβλεπόμενη στην ανωτέρω διάταξη αναστολή δεν δικαιολογείται καθώς το περιεχόμενο της δραστηριότητας του νομικού συμβούλου συνδέεται άμεσα με το δικηγορικό λειτούργημα.

4.στη διάταξη της **παρ. 1 του άρθρου 730** αναφορικά με την υποχρεωτική κλήση και παράσταση των Υπουργείων Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στις περιπτώσεις δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης των εργαζομένων του δήμου ή της περιφέρειας, καθώς και των νομικών τους προσώπων. Η ως άνω εκ του νόμου υποχρεωτική ομοδικία καταστρατηγεί τη διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, εμπλέκει δικονομικά νομικά πρόσωπα που δεν είναι συμβαλλόμενοι στην εργασιακή σχέση, συγχέει τις αρμοδιότητες των νομικών υπηρεσιών των ΟΤΑ με αυτές του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και αμφισβητεί κατά τρόπο αδικαιολόγητο και αυθαίρετο τις νομικές υπηρεσίες των ΟΤΑ και το έργο των δικηγόρων που απασχολούνται σε αυτές.

Β. Ως προς το θέμα της προτιμησιακής ή εναλλακτικής ψήφου που προβλέπεται με το άρθρο **55 παρ.6 του Σχεδίου Νόμου** του «Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης», εγείρεται έντονος προβληματισμός και συγκεκριμένα:

Η εισαγωγή για πρώτη φορά στην ελληνική εκλογική διαδικασία (δημοτική, περιφερειακή) της προτιμησιακής ή εναλλακτικής ψήφου, εγείρει έντονο προβληματισμό (α) σε σχέση με την αρχή της άμεσης ψηφοφορίας που προβλέπεται στο άρθρο **51 παρ.3 του Συντάγματος** και ως οργανικό στοιχείο του δημοκρατικού πολιτεύματος επεκτείνεται κατ' αναλογία και στις εκλογές ΟΤΑ, (β) με την αρχή της ελεύθερης και ανόθευτης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης κατ' άρθρο **52 και 102 παρ.2 του Συντάγματος**, τόσο στον βαθμό που οδηγεί τον εκλογέα σε έμμεσο εξαναγκασμό να εκφράσει δεύτερη προτίμηση που ουσιαστικά δεν επιθυμεί όσο και εξαιτίας της αδυναμίας κατανόησης του πολύπλοκου και καινοφανούς για τα ελληνικά δεδομένα αυτού συστήματος από το σύνολο του εκλογικού σώματος, (γ) σε σχέση με την αρχή της ισότητας και της ισοδυναμίας της ψήφου που ισχύει όχι μόνο στο επίπεδο της συμμετοχής αλλά και στο επίπεδο της αντιπροσωπευτικότητας, καθώς μπορεί να

λειτουργήσει ως εργαλείο τεχνητής διαμόρφωσης του εκλογικού αποτελέσματος και ανάδειξης επιτυχόντος συνδυασμού με αισθητά χαμηλότερη πρωτογενή υποστήριξη, σε αντιδιαστολή με τη νομολογία που, κατ' εφαρμογή των άρθρων **25 παρ.1 και 4 παρ.1 του Συντάγματος**, έχει θέσει όρια στην ανεκτή απόκλιση από την αναλογική εκπροσώπηση (ΣτΕ 118/2008).

Η ουσιώδης μεταβολή της άσκησης του εκλογικού δικαιώματος στις δημοτικές/περιφερειακές εκλογές χωρίς προηγούμενη συνταγματική αναθεώρηση και η εφαρμογή στην ελληνική εκλογική δημοκρατική διαδικασία, εκλογικών συστημάτων άλλων κρατών όπου μάλιστα η εναλλακτική/προτιμησιακή ψήφος προβλέπεται στο ίδιο το Σύνταγμα τους, όπως συμβαίνει με το Ιρλανδικό Σύνταγμα (άρθρο 16), θέτει έντονα ζητήματα συνταγματικότητας σε σχέση με την εκπορευόμενη από τη διάταξη του άρθρου **54 παρ.1 του Συντάγματος**, αρχή της ασφάλειας και της σταθερότητας του εκλογικού δικαίου και της αναγκαίας εμπιστοσύνης των εκλογέων σε αυτό, όπως την έχει αναδείξει η Ολομέλεια του ΣτΕ με τη νομολογία της (ΟλΣτΕ 3684/2009).

Γ. Σχετικά με τη διατήρηση σε λειτουργία νομικών προσώπων των Δήμων της Χώρας (**άρθρα 187 και 287 του Σχεδίου Νόμου**), ενόψει της δημοσίευσης των με αριθμούς 1433-1444/2025 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες είχε ακυρωθεί σιωπηρή άρνηση του Υπουργού Εσωτερικών σε αιτήματα δήμων της Χώρας για διατήρηση σε λειτουργία νομικών προσώπων τους και είχε αναπεμφθεί η υπόθεση στον Υπουργό για ουσιαστική κρίση, η Συντονιστική εκφράζει την αντίθεσή της σε σχέση με τη ρύθμιση της παρ.2 του άρθρου 287 του Σχεδίου Νόμου που καταργεί και τα νομικά πρόσωπα αυτά, ενώ εκκρεμεί η κρίση της Διοίκησης, μετά τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θα πρέπει στο άρθρο 187 να συμπεριληφθούν και τα νομικά πρόσωπα αυτά, ως μη καταργούμενα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΟΥΤΣΟΛΑΜΠΡΟΣ